



**A MAGYAR ÁLLATORVOSI KAMARA  
SZATOK BIZOTTSÁGÁNAK  
IRÁNYMUTATÓ AJÁNLÁSA  
A KEDVTELESBŐL TARTOTT  
KISEMLŐSÖK MŰTÉTI ELLÁTÁSÁRA**

**MAGYAR ÁLLATORVOSI KAMARA**

**SZATOK BIZOTTSÁG**

**BUDAPEST**

**Elfogadta a MÁOK SZATOK BIZOTTSÁGA 2011. december 8-án**

## 1. Preambulum

Minden orvosi beavatkozásnak van kockázata. A kockázat mértéke a beavatkozás invazivitásával, agresszivitásával és a beavatkozási időtartammal egyenes arányban nő. Különösen igaz ez az állítás a sebészeti jellegű beavatkozásokra. A tervezhető műtétek esetében a beavatkozások kockázata jelentősen csökkenthető a megfelelő tárgyi, személyi és infrastrukturális feltételeinek biztosításával. A Magyar Állatorvosi Kamara országos SZATOK Bizottsága szükségesnek látja, hogy iránymutató ajánlást fogalmazzon meg a kedvtelésből tartott kisemlősökön végzett tervezhető műtétekre vonatkozóan. A MÁOK Országos SZATOK Bizottsága ezt az iránymutató ajánlást az állatorvosi sebészetet magas színvonalon művelő külső szakértők véleményét figyelembe véve állította össze. Az elmúlt évtizedekben a magyar állatorvosok által elért szakmai színvonal további emelése és egységesítése kívánatos cél, melyet nem csak magunk tűzünk ki, hanem az állattartók is igénylik. Az állatvédelem egyre inkább közügy hazánkban.

A hatályos állatvédelmi törvény egyaránt felelősséget ró az állat tartójára és az állategészségügyi ellátás szakmai színvonaláért felelős állatorvosra.

Az iránymutató ajánlás a Magyar Állatorvosi Kamara egyetlen tagjára nézve sem kötelező, csak a kívánatos szakmai fejlődés irányát vetíti elő.

## 2. Fogalmak

- 2.1** *Sebészeti beavatkozásra alkalmas állategészségügyi létesítmény:* a működtetéséhez szükséges összes engedéllyel rendelkező, állategészségügyi szolgáltatás nyújtására kialakított létesítmény, amelyben a műtéti tevékenység, az állat előkészítése, a műtét és a műtét utáni ellátás térben szétválasztható.
- 2.2** *Előtér:* Az ügyfelek fogadására és várakozására szolgáló helyiség.
- 2.3** *Kezelő (előkészítő):* Az állatok állategészségügyi vizsgálataira, beavatkozásokra, műtéti előkészítésekre szolgáló külön helyiség.
- 2.4** *Műtő:* Az állatokon végzett sebészeti beavatkozásokra szolgáló külön helyiség, melyben a beavatkozás időpontjában biztosítható az aszepszis feltételrendszere.
- 2.5** *Megfigyelő:* A kezelőben, vagy külön helyiségben kialakított területrész, mely alkalmas, az állat folyamatos megfigyelésére, intenzív ápolására és utókezelésére.
- 2.6** *ASA besorolás:* A műtétek előtti altatási kockázatbecslés - American Society of Anaesthesiology (ASA, 1941) besorolása (*1. számú melléklet*)
- 2.7** *Állatorvos:* Az állatorvosi tevékenység folytatásához szükséges feltételekkel (végzettség, működési engedély) rendelkező személy.
- 2.8** *Steril asszisztencia:* A műtéti beavatkozás során az operáló állatorvosnak segédkező, az aszepszis szabályainak megfelelően beöltözött és bemosakodott kiképzett személy.

- 2.9 Nem steril asszisztencia:** A műtéti beavatkozás időtartama alatt az állat altatását és pozicionálását felügyelő, a műtétet végzőket eszközökkel ellátó kiképzett személy.
- 2.10 Eszközök:** A műtéti beavatkozáshoz szükséges felszerelések.
- 2.11 Sterilizátor:** Olyan szerkezet mellyel biztosítható az állategészségügyi beavatkozáshoz szükséges eszközök steril állapota.
- 2.12 Monitorozás:** Eszközzel végrehajtott tevékenység, mely során biztosítható az állat altatás közbeni élettani paramétereinek a mérése, és nyomon követése.
- 2.13 Műtét:** Az élő szervezeten, határozott céllal, orvosi módon végzett tervszerű és szükségszerű beavatkozás, amely nyílt szövetsérüléssel jár.
- 2.14 Adminisztráció:** Mindazon dokumentumok és nyilvántartások összessége, mely az állategészségügyi beavatkozáshoz szükséges.
- 2.15 Állattartói nyilatkozat:** Az állattartó és az állat adatait tartalmazó két példányos, sorszámozott kamarai tömb nyomtatvány, melyben az állat tartója aláírásával igazolja az állat feletti rendelkezési jogát, valamint azt, hogy megrendeli a műtéti beavatkozást, elismeri, hogy tájékoztatást kapott a műtéti beavatkozás kockázatait csökkentő diagnosztikai vizsgálati lehetőségekről. (2. számú melléklet)
- 2.16 Állatorvosi nyilatkozat:** Az állatorvos nyilatkozik arról, hogy a műtéti beavatkozásért felelős állategészségügyi ellátó hely rendelkezik a Magyar Állatorvosi Kamara által a kedvtelésből tartott kisemlősök műtéti ellátására kiadott szakmai iránymutató ajánlásának megfelelő személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételekkel. (2. számú melléklet)
- 2.17 Kórlap:** Az állategészségügyi szolgáltatás azonosítására szolgáló adatok nyilvántartása (kórelőzmény, felajánlott és elvégzett diagnosztikai vizsgálatok és azok eredménye, a műtét során tapasztalt lényeges események, valamint *tájékoztatás* a műtét utáni teendőkről, a kontrollvizsgálatok szükségességéről és az esetleges szövődmények elhárításának lehetőségeiről).

### 3. Általános feltételek

#### 3.1 Létesítmény

- 3.1.1 Előtér
- 3.1.2 Kezelő (előkészítő)
- 3.1.3 Műtő
- 3.1.4 Megfigyelő

#### 3.2 Személyi feltételek

- 3.2.1 Állatorvos
- 3.2.2 Steril asszisztencia
- 3.2.3 Nem steril asszisztencia

#### 3.3 A műtéti beavatkozás tárgyi feltételek

- 3.3.1 Műtéti eszközök
- 3.3.2 A sterilizálás eszközei
- 3.3.3 A monitorozás eszközei
- 3.3.4 Az újraélesztés eszközei

#### 3.4 Adminisztráció

- 3.4.1 Nyilatkozat és meghatalmazás (2. számú melléklet)
- 3.4.2 Kórlap és tájékoztató

### 4. Részletes feltételek

#### 4.1 Általános aneszteziológia

##### 4.1.1 Pre-aneszteziológiai vizsgálatok

- 4.1.1.1 Fizikális pre-aneszteziológiai vizsgálat és írásos rögzítése
- 4.1.1.2 ASA kategorizálás (1. számú melléklet)
- 4.1.1.3 A magasabb ASA kategóriájú, 7 évnél idősebb, fokozott rizikójú beteg esetén kiegészítő pre-aneszteziológiai vizsgálatok: véralvadás, haematológia, biokémia, kardiológia, UH, RTG elvégzésének felajánlása.

##### 4.1.2 Aneszteziológiai ellátás és monitoring

- 4.1.2.1 Narkózis létrehozása
- 4.1.2.2 Vénakanül behelyezése, a folyadékterápia lehetőségének biztosítása
- 4.1.2.3 Legalább kettő, az aneszteziológia szempontjából releváns élettani paramétert (légzésszám, pulzusszám, oxigén-szaturáció, ETCO<sub>2</sub>, vérnyomás stb.) folyamatosan ellenőrző és kijelző eszköz (oesophagealis sztetoszkóp, légzésfigyelő, pulzoximéter, kapnográf, EKG, vérnyomásmérő) használata.
- 4.1.2.4 Szükség esetén intubálás és lélegeztetés lehetősége
- 4.1.2.5 A beavatkozás végeztével szoros megfigyelés a stabil, éber állapot eléréséig, a testhőmérséklet normalizálása
- 4.1.2.6 A postoperatív fájdalomcsillapítás megkezdése

### 5. Sebészet

#### 5.1 A műtéti aszepszis feltételrendszere

- 5.1.1 A műtő aszepszisének feltétele: a beteg-előkészítés, a sebész felkészülése, és a tulajdonképpeni műtéti tevékenység elkülönítése
- 5.1.2 Steril műszerezettség biztosítása:

- 5.1.2.1 Sebek készítéséhez és zárásához használt műszerek, mosható és fertőtleníthető felületek, vérzéscsillapításhoz használt műszerek, anyagok, és a konkrét műtéthez szükséges speciális eszközök.
- 5.1.2.2 Alapműszerek: tűfogó, érfogók, csipeszek, ollók, tampon, barrier-izoláló, steril fonalkészlet
- 5.1.2.3 Kiegészítő műszerek: elektromos vérzéscsillapítás (elektrokauter), sebészi szívó.
- 5.1.2.4 Speciális műszerek: szakterületi kívánalmak szerint (csontsebészet, lágysebészet, szülészet, szemészet, stb.)
- 5.1.3 Műtéti terület előkészítése:
  - 5.1.3.1 Szórtelenítés
  - 5.1.3.2 A bőrfelület zsírtalanítása és fertőtlenítése az erre a célra forgalomban lévő készítményekkel, azok használati utasítása szerint
  - 5.1.3.3 Izolálás: steril, egyszer használatos papír, textil vagy fólia alkalmazása
- 5.1.4 A sebész műtéti felkészülése:
  - 5.1.4.1 Tiszta csak a műtéthez használt alsó és felsőruházat
  - 5.1.4.2 Sebészi maszk és sapka használata
  - 5.1.4.3 Steril műtőköpeny használata
  - 5.1.4.4 Steril műtőkesztyű használata
  - 5.1.4.5 Bemosakodás: hatékony fertőtlenítőszer, előírás szerinti használatával
  - 5.1.4.6 Kefehasználat csak steril (sebészi) lágykefe használat megengedett
- 5.2 Műtéti tevékenység
  - 5.2.1 A beavatkozás nehézségének megfelelő képzettségű asszisztencia (általában legalább egy bemosakodott asszisztens lehetősége)
  - 5.2.2 Csak a legszükségesebb személyek jelenléte a műtőben (legalább egy külső, nem steril asszisztencia)
  - 5.2.3 Zárt ablakok, minimálisan szükséges mozgás és ajtóhasználat a műtét alatt
  - 5.2.4 A sterilitás megőrzése, szükség esetén steril kesztyű/műszer cseréje
  - 5.2.5 A lehető legkíméletesebb szövetkezelés
  - 5.2.6 Alapos vérzéscsillapítás ( ligatura, elektrokauter )
- 5.3 Műtét utáni ellátás
  - 5.3.1 Az állat műtét utáni megfigyelése az intenzív utókezelésre kialakított helyen a teljes ébredésig folyamatos.
  - 5.3.2 A műtét után fájdalomcsillapítást kell alkalmazni.
  - 5.3.3 Gondoskodni kell a megfelelő sebvédelemről
  - 5.3.4 Kórlap és tájékoztató átadása

# MELLÉKLETEK

*1. számú melléklet – ASA BESOROLÁS*

## ASA BESOROLÁS

---

A műtétek előtti altatási kockázatbecslést az American Society of Anaesthesiology (ASA, 1941) besorolása alapján javasoljuk elvégezni:

**I. minimális kockázat – egészséges állat**

tünetmentes fiatal vagy felnőtt állatok

**II. kis kockázat - enyhe elváltozások**

túl fiatal vagy idős, elhízott, ivarzó vagy vemhes állatok, illetve enyhe és lokális eltérések (pl. kisebb bőrdaganat, köldöksérv)

**III. közepes kockázat - súlyos szervi elváltozások**

vérszegénység, enyhe kiszáradás, láz vagy szívzörej stb.

**IV. magas kockázat – a szervezet súlyos működési zavara**

senyveség, súlyos kiszáradás, húgyvérűség, magas láz, cukorbetegség, kompenzált szívelégtelenség stb.

**V. extrém magas kockázat – moribund állapot**

dekompenzált szívelégtelenség, makacs sokk, súlyos máj, vese vagy hormonális betegség, súlyos trauma stb.

(MINTA)

FEJLÉC

MÁOK tömbazonosító sorszám: 2011/ 0000000.1111

## NYILATKOZAT és MEGHATALMAZÁS

Alulírott

**Név:**.....telefonszám:.....

**Cím:**..... e-mail cím: .....

mint a

**Faj:**.....**Fajta:**.....**Ivar:** .....

**Név:** ..... **Kor:**..... **Szín:** .....

**Chipszám:** .....**Igazoló irat száma:** .....

állat tulajdonosa megismertem, megértettem és tudomásul vettem a

.....  
megnevezésű műtéti beavatkozás szükségességét, valamint kockázatait. Tájékoztatót kaptam a beavatkozás kockázatait csökkentő diagnosztikai vizsgálati lehetőségekről.

Ismereteim szerint az állatnak nincs olyan rejtett egészségügyi problémája (pl. vérzékenység, allergia stb.) amelyek érdemben befolyásolhatják a beavatkozás kimenetelét.

Tájékoztatót kaptam arról, hogy a beavatkozást végző állategészségügyi szolgáltató rendelkezik a Magyar Állatorvosi Kamara kisemlősök műtéti ellátására vonatkozó szakmai iránymutató ajánlásának megfelelő személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételekkel.

Kötelezettséget vállalok arra, hogy az elvégzett állat-egészségügyi szolgáltatás nyugta, illetve számla szerinti teljes összegét a szolgáltató részére kifizetem.

Elismerem a fenti adatok helyességét és egy példány nyilatkozat átvételét:

Kelt:....., ..... év ..... hónap ..... nap

.....  
Tulajdonos vagy képviselő

P.H. ....  
Felelős állatorvos